

Педагогічні КАДРИ

газета

ЗАСНОВАНА У ЖОВТНІ 1929 РОКУ

№ 1 (1629) СІЧЕНЬ 2013 РОКУ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Знакові події 2012 року для університету

Євро-2012

Позитивною стала участь студентів-волонтерів в обслуговуванні гостей та учасників футбольних баталій "Євро-2012". Висока компетентність, мовна підготовка, культура і моральність наших студентів відзначені подяками керівників держави і столичного міста Києва.

Конкурс "Учитель музики XXI століття"

Міжнародною акцією стало проведення мистецького конкурсу імені Дмитра Кабалевського, в якому взяли участь представники майже 15 країн світу.

Педагогічна Конституція Європи

Величезного позитивного розголосу набуло засідання Правління Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи (м. Прага, Чехія), де було схвалено Проект Педагогічної Конституції Європи.

Ювілей Андрія Малишка

Всеукраїнський резонанс викликала реалізація низки заходів з відзначення 100-літнього ювілею нашого випускника, знаменитого поета Андрія Малишка. Ювілейний вечір, проведений у Національній філармонії, увійшов в історію культури.

Популяризація української мови

Вагомим вкладом у поширення та популяризацію української мови стало виконання доручення Президента держави та Міністра освіти і науки, молоді та спорту України щодо організації дистанційного навчання представників української діаспори, що проживають у Бразилії.

Підтримка драгомановців

Позитивно сприйнято в колективі вручення сертифікатів на володіння земельними ділянками у Вишгородському районі міста Києва майже 70-ти викладачам та співробітникам університету.

Конференція трудового колективу

У НОГУ З РОЗВИТКОМ ДЕРЖАВИ І СУСПІЛЬСТВА

НАЦІОНАЛЬНИЙ педагогічний університет імені Михайла Драгоманова – один з провідних вищих навчальних закладів України – впевнено та твердо крокує разом із суспільним прогресом і світовим розвитком. Це вкотре довів ректор вишу **Віктор Андрущенко** під час звіту на конференції трудового колективу вищого навчального закладу 11 січня 2013 року.

Ректор зробив огляд найбільш знакових заходів 2012 року, які засвідчують важливе місце і роль університету в житті не тільки галузі, але й суспільства загалом. На завершення доповіді Віктор Петрович акцентував увагу на декількох основних завданнях, в контексті виконання яких мають розгортатися інновації в навчальній і науковій діяльності, в системі міжнародної співпраці, у сфері соціальної роботи та управління:

"Першим з таких завдань є комплекс справ, пов'язаних з поширенням і зміцненням авторитету української мови. Поточний навчальний рік оголошено нами як "рік української мови і духовності". Тож давайте мобілізуємо всі ресурси і резерви для виконання завдань, прийнятих Гуманітарною Радою при Президентові України, й зробимо наш університет дійсним і головним джерелом мови, духовності і культури. Куратором виконання цього завдання я призначаю першого проректора **Володимира Павловича Бежа**.

Другим важливим завданням на поточний рік є завдання підняття рівня наукових досліджень до рівня статусу університету як дослідницького. Нам слід паспортизувати усі наукові лабораторії й центри, підвищити відповідальність вчених спеціалізованих рад, привести у відповідність до нових вимог видання наукових збірників, розгорнути міжнародне наукове співробітництво. Цей напрям я прошу очолити проректора з наукової роботи **Григорія Івановича Волинку**.

Третім не менш важливим завданням є підготовка і проведення комплексу заходів до 180-річчя університету. Треба підтягнути всі підрозділи, навести ідеальний порядок у нашому домі, ввійти, а може й очолити, всі головні напрями реформування галузі, які пропонує до реалізації наше Міністерство. Цей напрям роботи прошу очолити першого проректора з організації навчально-виховної роботи та економіки **Олега Семеновича Падалку**.

Четверте завдання пов'язується із підготовкою до відзначення 200-літнього ювілею з дня народження Тараса Шевченка. Навчальний процес, наука, міжнародні зв'язки, виховна робота мають бути мобілізовані до утвердження духу Великого Кобзаря, його державницької позиції й українського світогляду. Організаційні обов'язки в цьому плані покладаю на проректора з науково-методичної роботи гуманітарних інститутів **Богдана Івановича Андрушишина**.

Нарешті – п'яте завдання, яке ми маємо реалізувати в поточному році, – повноформатне входження університету в Європейський освітній простір. Основою його реалізації є виконання амбітного проекту під назвою "Педагогічна конституція Європи". Уже в найближчий час проект треба представити Дипломатичному корпусу, акредитованому в Україні. До березня цього року провести "Всеукраїнську педагогічну раду", а у травні – Другий форум ректорів педагогічних університетів (м. Франкфурт-на-Майні, Німеччина). Потрібно терміново реєструвати нашу Асоціацію у європейських структурах, залучити до проекту найбільш вагомим і видатним гуманітарієм Європи. Організацію діяльності в цьому напрямі покладаю на проректора з міжнародних зв'язків **Володимира Григоровича Лавриненка**".

Під час обговорення звіту ректора з власними оцінками роботи Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова та його керівництва виступили співголова Наглядової ради вишу, академік **Анатолій Толстоухов**, директор Наукової бібліотеки НПУ **Людмила Савенкова**, директор Фізико-математичного Інституту **Микола Працьовитий**, проректор з дистанційної освіти та інноваційних технологій навчання **Анатолій Кудін**, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії Інституту інформатики **Володимир Сергієнок** та студентський ректор **Микола Давидюк**.

З повним текстом виступу ректора університету ви можете ознайомитись на сайті <http://www.npu.edu.ua>.

З повним текстом виступу ректора університету ви можете ознайомитись на сайті <http://www.npu.edu.ua>.

В'єнна рада

До драгомановської родини прибуло!

стор. 2

Гра в шахи – "Королівська гра"

стор. 6

Турнір

Серця зливалися в дуєті...

стор. 7

Педагогічний дует

ІВАН ГОРБАЧУК:

“Треба об’єднуватись і підтримувати незалежність”

*Якщо я молюсь чужою мовою, –
мої вуста промовляють, а серце спить*
Апостол Павло

18 січня святкує ювілей відомий вчений-фізик, кандидат фізико-математичних наук, професор Іван Тихонович Горбачук. Зустріч з Іваном Тихоновичем пройшла в атмосфері взаєморозуміння, адже спілкування з людиною, яка має подібний життєвий досвід, дарує нові стимули для наукової і творчої діяльності.

– Іване Тихоновичу, як ви потрапили до Драгомановського університету?

– Це була непроста стежка. Народився в с. Батарея Березівського району на Берестейщині. У сім’ї був третьою дитиною з семи. Середню освіту отримав в Березівській школі № 1, що знаходилась за 25 км від мого рідного села. У 1952 р. закінчив середню школу і вирішив поступити на геолого-розвідувальний факультет Львівського політехнічного інституту. При вступі отримав трійку з твору російською мовою, тому не мав права на стипендію. Декан порадив дочекатись зимової сесії, успішно скласти її і тоді вже отримувати стипендію. Та через матеріальні нестатки змушений був категорично відмовитись і у жовтні цього ж року влаштувався вчителем 2-го класу в с. Подусьє. Мешкав на квартирі і таким чином до кінця навчального року вчителював всі дисципліни – від писання, математики до співів і малювання. Зараз,

уже згадуючи, розумію, що багато чого бракувало в тому вчителюванні. Хоч я і мав на це право після середньої школи, та все ж досвіді бракувало. Найбільше мені подобалося вчителювати математику, а от заспівати насмілився лише через півроку після того, як почав вести заняття зі співів. Через рік я знову поступав до Львівської політехніки, вже на спеціальність “автомобілебудування” машинобудівного факультету. Екзамени склав на “добре” і “відмінно”, але не пройшов за конкурсом. Тому поїхав додому і почав працювати в колгоспі, а вже у квітні 1954 р. поїхав до Києва.

– Не могу не запитати – чому саме Львів, чому Київ? Звичайно, це найбільші міста і потужні університети...

– Однією з причин вибору саме цих міст було те, що в них перебував мій старший брат Василь. Хотілось бути десь поруч з ріднею. У рік, коли я тільки-но вперше поступав до Львівської політехніки, Василь закінчував навчання у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Тоді він рік пропрацював у селі, а потім поступив в аспірантуру до Українського Науково-дослідного інституту педагогіки в Києві.

Коли я приїхав до столиці, то десь місяць шукав роботу і врешті-решт влаштувався на Подолі в Дніпровське басейнове управління вантажником на автомобілі. Займався перевозкою будівельних матеріалів. Жив у гуртожитку (приміщення колишньої “бурси” Києво-Могилянської академії), спочатку взагалі просто ночував у ліжку в коридорі. Та все ж, незважаючи ні на що, готувався до вступу в педінститут імені О. М. Горького. У серпні цього ж року успішно склав п’ять екзаменів і був зарахований. Чому саме сюди? Можливо, через те, що пропрацював у школі і відчув свою схильність до цього виду діяльності.

– Ви одружились у студентські роки. Розкажіть, будь ласка, детальніше.

– Так, це цікава сторінка життя. Я навчався разом з Людмилою в одній групі, але знайомство налагодилося під час роботи в колгоспі. Це було на початку другого курсу. А вже на четвертому – ми оженились. Тоді серед студентства такого не було заведено і офіційно не допускалось. Та все ж ми провели комсомольське весілля, на яке були запрошені і викладачі. Мешкали в гуртожитку, де зараз знаходиться Інститут історичної освіти нашого вишу. Кімната № 17 на першому поверсі, одразу при вході ліворуч. Наступної весни після весілля народився син Сергій. Нам надали маленьку кімнатку, типу ізолятора.

– Між часом завершення інституту і часом, коли ви почали в ньому ж працювати, є перерва майже десять років. Як складалось ваше життя в цей час?

– Після закінчення навчання у 1959 р. нас направили працювати в с. Плесецьке Васильківського району, де й минуло три роки. За цей час в Плесецькому встиг організувати вечірню школу, першим директором якої за сумісництвом і був. У 1961 р. народжується другий син – Олександр. У 1962 р. переведений на роботу в м. Ірпінь, де викладав фізику і математику. Паралельно завідував консультунком заочної школи робітничої молоді. А вже у 1967 р. перейшов на роботу на посаду інженера науково-дослідної лабораторії фізики дисперсних і полімерних матеріалів кафедри фізики КДПІ імені О. М. Горького. Отримав 70 карбованців. Через рік за рекомендацією завідувача кафедри фізики професора Віктора Павловича Дуценка вступив до аспірантури. Цікаво, що поступив на межі можливостей згідно з тодішнім законом. Тоді дозволялось поступати до 35 років, а мені якраз минав цей вік. Безпосередньо моїм науковим керівником був доктор хімічних наук, завідувач відділу фізико-хімії поверхневих явищ Інституту колоїдної хімії і хімії води Станіслав Самуїлович Духін. Працював, як і всі аспіранти, наполегливо від: 9⁰⁰ до 23⁰⁰, іноді з ночівкою, однак тоді вкластись із захистом в три роки не можна було. Якщо людина протягом восьми років готувала кандидатську дисертацію, то це вважалося нормою. Я закінчив аспірантуру у 1971 р., а захистив дисертацію у 1974 р. з присвоєнням наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук.

– Як ви почали викладацьку діяльність?

– У 1973 р. був прийнятий на роботу асистентом кафедри фізики і почав одразу викладати теоретичну фізику. Десь в середині листопада викладачка кафедри Світлана Яковлева вийшла заміж і виїхала з Києва. Мені було доручено продовжити читати курс теоретичної фізики (електродинаміка і теорія відносності). Довелось мобілізуватись і повністю зануритись у підготовку до занять. Тоді я ще працював паралельно інженером кафедри. Після роботи їхав на квартиру, декілька годин відпочивав, а потім ніч готувався до лекцій. І вже зранку проводив заняття зі студентами. Таким у мене був початок викладацької діяльності. Довелось докласти вольових зусиль, вистояти і перемогти труднощі.

– Наскільки змінились функції профспілки? Адже у вас є досвід і бачення профспілки в радянський час і сьогодні.

– Радянська профспілка загалом була непоганою, бо була системно організована і націлена на підтримку людини праці, однак в той же час була вкрай заполітизованою

(“приводний ремінь” партії). Профспілка в тій системі підпорядковувалась комуністичній партії. Сьогодні вона стала більш незалежною і демократичною. Звичайно, завдяки цьому її роль змінилась. Це стало помітним одразу після здобуття незалежності нашої держави. У дев’яностих роках були проблеми з виплатою заробітної платні, матеріальні труднощі, і профспілкою проводились протести. Неодноразово в парку імені Тараса Шевченка збиралась велика кількість людей, що вщент заповнювали всю вул. Володимирську. Люди відстоювали свої правові і соціальні інтереси, з профспілками рахувались. Через деякий час вплив профспілок послабився, вони почали втрачати авторитет. Хоча зазначу, що Київська профспілка ще і зараз працює на гідному рівні. Взагалі профспілка – це місце, куди працівник може завжди звернутись з питанням, яке його непокоїть, і в рамках можливого цьому працівнику допомагають. Сьогодні потрібно виходити на європейський рівень, коли робота спрямовується саме на людину, а не на систему. Адже якщо ми не будемо відстоювати інтереси людини, то тоді навіщо профспілка? Радю, що ректор університету Віктор Петрович Андрущенко, маючи величезний досвід роботи на державних посадах, розуміє роль громадських організацій, тому він підтримує діяльність профспілок викладачів, студентів, ветеранську організацію, студентську Раду.

– Колеги знають вас як патріотично налаштовану людину. Як Вам було з цією рисию в радянські часи?

– Ситуація цікава тим, що я народився в західній Білорусії. Територія, де я народився, загалом була україномовною. Звичайно, був діалект, але по суті ми спілкувались українською і співали українські пісні. А ось у школі вивчали білоруську і російську. Мій принцип полягає в тому, що я живу в Україні, тут моя сім’я, і зобов’язаний робити все як найкраще для цієї держави, народу, землі. Як можна жити в цьому краї і його ганьбити? Це ж значить сам себе ганьбити! Треба об’єднуватись і підтримувати незалежність і свободу. Переконаний: якщо не поважати країну, то складно буде реалізуватись самому. У країні і державних установах має бути єдина державна мова, але і не має бути заборон у вільному мовному спілкуванні. Всі культури гідні уваги, і треба шанувати і польську, і англійську, і російську. Це тільки прикрашає людину і державу. Однак мова і культура нації, назву якої носить держава, мають бути пріоритетними.

– Сформулюйте, будь ласка, свої три життєві принципи.

– Перший принцип – це жити по правді. Люди іноді думають, що можна схитрити, обманути, викрутитись, і це добре закінчиться, але це не так. Якщо людина відкрита і говорить правду, то її думки і позиція є однозначними, а якщо хитрить, говорить не те, що думає, то її так і сприйматимуть, соціум дає точні оцінки. Звичайно, не можна прожити без інтимного і чогось особистого, але тоді вже краще змовчати. Другий принцип – повага до людей, робити добро і ставитись до них з розумінням. Третій – працьовитість. Як казав колись професор Іван Євгенович Шиманський: “Все, чого ми досягаємо в цьому житті, – завдяки здоров’ю”. В царські часи, коли студенти закінчували навчання в університеті, їм писали характеристику. Якщо людина мала схильність до наукових пошуків, їй писали: “Фізично здоровий. Може займатись наукою”. Веду до того, що педагогічна і наукова робота пов’язана з перевантаженнями, а це потребує здоров’я. Тільки працьовитістю і працездатністю можна досягати вершин у своїй справі.

– Працьовитість для вас, мабуть, є головним принципом?

– Хочеться, щоб все було в нормі і був порядок, як в кожній людині, так і в суспільстві, хочеться, щоб робилась реальна справа. Інакше настає хаос. Ентропія – це фізичне поняття, але воно стосується і суспільних речей. Велика ентропія – це коли суспільство неорганізоване, хаотичне, несистемне. Потрібно, щоб суспільна ентропія спадала. Наприклад, якщо підвищувати температуру в кімнаті, де ми зараз знаходимось, то молекули почнуть рухатись швидше і зростає ентропія, а коли охолоджувати, то сповільнюють рух, і при абсолютному нулі температур поступальний рух припиняється.

– Що ж краще – рух чи спокій?

– Безумовно, рух. В природі абсолютний рух, як і абсолютний спокій, відсутні. Тому треба прагнути, щоб ентропія була в певних межах. Повинна бути гармонія.

– Чим для вас є Драгомановський університет?

– Могу сміливо сказати, що він для мене є другою домівкою. Протягом всього часу роботи завжди хотілось своїми здобутками його лише прикрашати. Сподіваюсь, в мене це трохи виходило. Серед таких здобутків могу назвати багатотомник “Загальний курс фізики”. Чому ми взяли за його написання? З 1997 по 2004 рр. я був головою Комісії з координації роботи вищих навчальних закладів м. Києва з гуманітарних питань при Київській міській державній адміністрації і Раді ректорів Київського вузівського центру, яка займалась сприянням впровадженню української мови як державної в усі сфери діяльності київських вишів. В поле зору комісії в той час входило 112 ВНЗ 1-4 рівнів акредитації. Тоді ми багато їздили по університетах м. Києва, і нам жалілись на відсутність україномовних підручників та словників. Це і стимулювало роботу в цьому напрямі. То була велика і копітка робота, але вийшло унікальне видання.

– Яку мрію ви хочете втілити?

– Уважніше подивитись на світ Божий! Мій брат Василь, професор, працював в різних вишах, зараз на пенсії, інколи говорить: “Хоч би Бог дав ще кілька років, щоб записати намірєне”. Так само і в мене. Хочеться побачене і пережите в житті викласти на папері, підвести підсумок набутого досвіду. Тим паче на наших очах відбулось багато унікальних історичних подій. На жаль, зараз не вистачає часу. В цьому році маємо подати до друку п’ять навчальних посібників. До речі, брат все ж зайнявся творчою діяльністю.

– Ваші побажання колективу.

– Сьогодні адміністрація університету на чолі з Віктором Петровичем Андрущенко системно працює над підняттям авторитету нашого закладу на державному і міжнародному рівні. І я переконаний, що він реалізує все задумане. Вже маємо вагомі здобутки – Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи, часопис “Європейські педагогічні студії”, “Педагогічна Конституція”, Міжнародний університет. Це достойні ідеї, і хотілося б, щоб все це втілилось якомога раніше і в повному обсязі. Ми будемо всіляко сприяти цьому.

Хочеться також побажати, щоб оплата праці відповідала затратам. Спеціалісти порохували, що одна публічна лекція за затратаю внутрішніх ресурсів людини (психічних, фізичних) відповідає восьмигодинному робочому дню. Наші викладачі нерідко проводять дві-три лекції в день. Недаремно професор Микола Іванович Шкіль, виходячи після занять, іноді говорив: “Аж сорочка мокра”. І це правда. В нас непрості і дуже відповідальна робота.

Спілкувався **Сергій РУСАКОВ**